॥१९६॥श्रीसरस्वत्यैनमः प्रणम्यपार्श्वमिष्टार्थं सार्थसूत्रिसुरद्रुमं कल्याणमंदिरस्तोत्रं विदधेऽहमिमयद्यामति १ कल्याणंव्य
स्मस्वयमित्यादि२ इत्यनयोर्युग्मरूपयोर्व्याख्या तस्यमंस्तवनंएषोऽहंकरिष्ये इतिक्रियासंटंकः कर्तृशक्तिस्तंस्तवनंखु
निएषप्रत्यक्षोऽहमितिसिद्धसनदिवाकरः करिष्येविधास्येकस्यतस्यकिंलक्षणस्यतस्यतीर्थेश्वरस्य तीर्थंचतुर्वर्णसं
घःसघ्रमगणधरोवातस्येश्वरोनायकस्तद्विधानात् तीर्थमेवेश्वरस्तीर्थेश्वरस्तत्पुरुषः पुनः किंलक्षणस्यतस्यकम
ठस्मयधूमकेतोः कमठस्ययःस्मयोऽहंकारस्तस्मिनधूमकेतुरिवधूमकेतुः अत्रधूमकेतुरग्निरुत्पातोवाज्ञातव्यो
धूमकेतुवत्यात्पातवितत्पनेकार्थं वचनात्कमठस्मस्मयः कमठस्मय तत्पुरुषः कमठस्मयेधूमकेतुःकमठस्म
यधूमकेतुः तस्यतत्पुरुषः समर्थोद्वौषणाद्विद्वेषणाद्विद्वेषोत्पलुप्यतेइतिन्यायात् स्तोपार्श्वमास्येत्यर्थः किंकृत्वाश्रित्यनमस्कृत्य

कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु

पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपममलंभवतोनितांतं १ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं २ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
३ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं ४ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ५ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ६ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
७ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं ८ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ९ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं १० कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
११ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं १२ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं १३ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं १४ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
१५ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं १६ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं १७ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं १८ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
१९ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं २० कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं २१ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं २२ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
२३ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं २४ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं २५ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं २६ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
२७ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं २८ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं २९ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ३० कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
३१ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं ३२ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ३३ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ३४ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
३५ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं ३६ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ३७ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ३८ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
३९ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं ४० कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ४१ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ४२ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
४३ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं ४४ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ४५ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ४६ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं
४७ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्य
भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमा
भातिरूपमस्यभवतोनितांतं ४८ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु
पोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथ
मुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ४९ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकंदलितपापतमोवितानं
सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं ५० कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि
भीताभयप्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्यजिनेश्वरस्यभक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा
मुद्योतकंदलितपापतमोवितानं सम्यक्प्रणम्यजिनपुंगवभूतनाथमुच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभातिरूपमस्यभवतोनितांतं

॥ व्यञ्जनविहीनश्रुतमात्रस्यापि दोषस्यानादृतिनिदनीयं सर्वदोषरहितमित्यर्थेनविहीनमनादिनेनत्युक्तम् अत्रक्रियाकिक्रियमाणसंसारसागरनिमज्जद्दोषजंतुपोतायमानमंसारसागरसागरसागरे नवसमुद्रेनिमज्जनाबुडनानामाद्रोषाणां सर्वेषांजंतूनांसमुद्धरणात् पोतवदाचरत्पोतायमानंनौउल्यमित्यर्थः अत्रोषाश्चतेजंतवः अत्रोषजंतवः कर्मधारयोनिमज्जंत श्चतेऽत्रोषजंतवश्चनिमज्जद्दोषजंतवः सत्पुरुषः पोतइवाचरनितिपोतायते पोतायतेइतिपोतायमानं संसारसागरनि। मज्जद्दोषजंतुसंसारजंतूनांपोतायमानं संसारसागरनिमज्जद्दोषजंतूपोतायमानं। तत्पुरुषएवंविधमकीर्त्यस्तव नित्यनस्यतीर्घस्यसंस्तवनंकरिष्ये यत्नोनिस्यानिसंबंधात् तस्यकस्यस्यस्तोत्रविशेषंकरगुरुर्नविद्यतेदे। वेशोषः कर्हीक्रः करगुरुर्हस्यनिकरागांगुरुः सुरगुरुस्तत्पुरुषकिंविशिष्टःकरगुरुःसुविस्तृतमतिरधिकविपुलबुद्धिरपि॥

पोतायमानमनिनम्यजिनेश्वरस्यं यस्यस्वयंकरगुरुर्गरिमाबुराशेः स्तोत्रंकविस्तृतमतिर्नविलंर्वि

सुविस्तृतामतिर्यस्यसुविस्तृतमतिः बृहद्बुद्धिः सुरगुरुः किंनुनोविद्युः कथंवजडसमबुद्धयः इत्यर्थः क्रिकर्हीविधातुंनिर्मीते॥ किंकर्मतापन्नंस्तोत्रंस्तवनंकर्षस्वयंस्वात्मनाकस्ययस्यनोईश्वरस्यकस्यकिलकृष्णस्यगरिमाबुराशेः गुरुश्चमसुद्दस्यगुरा नविगरिमागरिमाबुराशेगरिमाबुराशिस्तस्यतत्पुरुषः किलेत्यलीकेऽहंतस्यसंस्तवनंकरिष्ये किलशब्दोऽत्रालीकार्थेवर्त स्यस्तोत्रंकर्तुंकरगुरुरहिनक्षमस्तस्याहमेषमहमतिः स्तवनंकरिष्ये इत्येतत्सर्वंपाप्यसत्यमेवेत्यर्थः इतिचयमहंतिहिनाय इत्यादी २ अथवृत्तायवृत्तपातयादृगत किलशब्दोदिनालीकमेवविशेषनद्योतयतिसाम्यंव्यारया हेअधीशास्मा। दृशास्तवस्यरूपंसामान्यनोपिवर्णयितुंकथंमधीशानवेतिअपितुनवेतिकर्तृक्रिः अधिकश्चासादीशश्चाधीशस्त स्यसंबोधनंहेअधीशकर्षधारयोहेदेवअस्मादृशा अस्मद्विधावयमिवदृशंनेइदृशंनस्मादृशामहमनयोजनानवेति॥ १

नवतःस्वरूपंलक्षणं सामान्यनोपिनिर्विशेषमपिवर्णयितुंप्रतिपादयितुंकथमधीशाः समर्थाः नवंत्यत्रदृष्टांतमाहयद्वि चेतिदृष्टांतोपदर्शनेकिलेतिप्रसिद्धवार्त्तायां कौशिकस्त्रिशुर्घर्मरश्मेरूपंकिंप्ररूपयतिकर्तुंक्रिः कौशिकस्त्रिशुउलकबा। लककौशिकस्यस्त्रिशुः कौशिकस्त्रिशुस्तत्पुरुषोघर्मरश्मेः सूर्यस्यघर्मत्विग्भास्वरमयोयस्यसघर्मरश्मिस्तस्यबकुवोहिः रूपं नाकरविवस्वरूपंकिंप्ररूपयतियथावस्थितंकथयति अपितुनैवसूर्यस्यरूपं कवक्तुंसमर्थः कथंभूतोपिकौशिकस्त्रिशुर्दृष्टो पिदृष्टरूदयनयाप्रगल्भोपिकौशिकस्त्रिशुः कथंभूतः सन्दिवांधसन्दिवमेचरतीतिदिवंधसन्दिवाशब्दोदिवसवाचकोव्ययम धेयपठीतो स्तीतिदृतीयदृन्नार्थेः ३ आस्तामरंमंदमतिः किंतुकेवलज्ञानीज्ञानेनज्ञानोपिनजिनगुणान्वक्तुंप्रभुरित्याह मोहं व्याख्यादेनोघमन्नोस्तवनंगुणान् गणयितुंनरूमेतकर्तुंक्रिः मन्नोमनुष्यस्तवनंस्तवनोगुणान् ज्ञानादिकान् गणयेतुंसं।

धातुं तीर्घस्यस्यकमहंस्तयधर्मकेतोस्तस्याहमेषकिलस्तंस्तवनंकरिष्ये सामान्यतोपितवर्णयितुं स्वरूपं सम्मादृशांकथधीशसंवर्त्यधीशा दृष्टोपिकौशिकस्त्रिशुर्यदिवादिवांधो रूपंप्ररूपयतिकिंकि

रयितुंनरूमेतनसमर्थानवंतकथंनरूनंनिश्चयेनमर्त्यः किंकुवनश्रुतनवन्नपिज्ञानेनज्ञानन्नपिकस्मान्मोहरूयात्मोह यतीतिमोहः घातिकर्मचतुष्टयंतस्यरूयाहिनाशात्मोहस्यरूयस्तस्मान्नत्पुरुषोघातिकर्मचतुष्कंतु ज्ञानावरणदर्शनावरणा २ मोहनीयांतरायाधरूपंएनदेवदृष्टांतेनदर्शयति नक्षितियरमसेयस्माद्कुलेधः पंकयेपिरन्नशक्तिः केनमीयेतेनिकर्मोक्रियस्माकारणात्तेजनैलेधः समुद्रस्यजलधीयतेस्मिन्निजलधिस्तस्यरत्नराशिस्तंइकोनादिरात्मनिकरोस्थानांरीशि स्तत्पुरुषोः रत्नराशिः किंसेतोपिपंकटोपिश्वरूपिकेनमीयतेपरमाणोक्रियतेतत्रपितुनकेनापिमीयतेजलधेकिंविशिष्ट स्यकल्पांतवांतपयसः युगांतेनवांतविक्रिमपयोजलंयस्यतस्यकल्पस्यांतः कल्पांतस्तत्पुरुषःकल्पांतेनवांतकल्पांतवांतप योयस्यसकल्पांतवांतपयस्तस्यबकुवोहिरिति चतुर्घट्टनार्थे ४ एवंसत्यपिप्रवक्तीतिहेतुत्वदिवादिव्याख्या० हे

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

नाथजडाद्यायोप्यहंतवस्तवंकर्तुंस्तुत्यमुद्यतोस्मिकर्तुंधृष्टोपिजनमाद्यायोपिस्तुत्यानोपिजउत्साहयोयस्मबद्धा
ङ्गीहिः अहंकिलकृणोऽस्तुयतः कृतोयमस्मिंकिंकर्तुंकर्तुंकर्मतापन्नस्तवस्तोत्रंकस्यनवनवकिंलक्षणस्यलसदसंख्य
गुणाकरकरस्यदीप्यदसंख्येयगुणरत्नानर्विद्यतेसंख्यायेषांतेऽसंख्याश्चतेगुणाश्चाऽसंख्यगुणाः कर्म
धारयोत्तरपदेतेऽसंख्यगुणाश्चलसदसंख्यगुणाः कर्मधारयोलसदसंख्यगुणानांआकरोलसदसंख्यगुणाकरस्तस्य
स्तत्पुरुषोस्तुत्यार्हदृष्टांतमाह बालोपिनिजबाहुयुगंविततंत्यासुराद्रेर्विस्तीर्णतांकोधियाकिंनकथयतिस्वधियाऽपिकथय
तिकर्तुंशक्तिः बालोमूर्खः शिशुश्चोच्यतेननुनोयमर्थएकनावा॰ शिशुरपरंचमूर्खः सोपिनिजबाहुयुगंस्वभुजयुग
लं बाहोर्युगंबाहुयुगंतत्पुरुषोनिजंचतद्बाहुयुगंचनिजबाहुयुगंतत्कर्मधारयोविततंत्यविस्तीर्यस्वधियास्वबुद्धया।

तद्धर्मराजमेमोहक्रूयादलमनवद्यमपिनोद्यमस्त्वयिनूनंगुणानुरागिणिस्तवसंस्तवायबालोपिकिंनिजबाहुयुगंविततंत्यविस्तीर्णतांकथयतिस्वधियांसुराद्रेः न्यायागिनामपिनयांतियुणास्तवेशवक्तुंकथंभवतिनस्तवसंमदावकाशाः कालांतदेवमम।

तीर्थंपांथाश्चतेनजनाः कर्मधारयः तीर्थंश्रमापनयतीतितीर्थः कर्मधारयः तीर्थंनपेनोपहतास्तीर्थनपोपहतास्तुरुष
स्तीर्थनपोपहतपांथजनास्तान्कर्मधारयोनिदाघेग्रीष्मेऽनिलः किलकृणःसरसःसरोजन।
लक्ष्मीकरएरिगतइतियावत्सहरसेनजलेनवर्त्ततेयःसबकुलादिः कस्यपद्मसरसः पद्मैकपलक्षिसरः पद्मसरस्तस्यमध्यद
लोपितत्पुरुषः आस्तामन्यच्चेत्यादुत्तीलंजलेपद्मसरसोऽनिलोपिपांथनरान्शीणातिहृष्णतोपहर्त्तात्यपिचमर्दस्य
एतावतायंइतिमत्तमहत्तार्घः ननुयस्यदेवस्यचिंतनेदूरेमतनंचेतसिधारणेचनक्रमेणफलंनस्यान्नन
देवेनस्तुतेनापिकिंनयेदित्याशंक्यकविस्तोतव्यजिनेऽस्यचिंतनेदूरेमतनंचेतसिधारणेचक्रमेणफलंस्तुतिपिपादयि
षुकाव्यमाह हृद्य॰ व्याख्या हेविभोत्वयिहाहर्त्तिनिजनोनिदाघेऽपिकर्मबंधः क्षीणोनश्चिलोभवतिकर्तुंयुक्तिः वृथि

गवादेयक्षिणोपिनिजगिरासत्यंतिकर्तुंक्षिपकोविद्यतेयेषांतेयक्षिणः मनुष्यनाथयानाप्तिमनुज्ञाः पतत्रिणोपिनिजगिरास्वनाथायनि
रीक्षावामोगीश्चनिजगीस्तयाकर्मधारयः जल्पंतिवदंतिनानाऽसुकंकिंचित्यधीपक्षिणः स्वनाथयानाथतेतथोक्तोस्मीतिनाविमृष्टका। भ॰ २ मपिप्रत्न
रितेतिषष्ठ्यंतनाथार्थः ६ आस्तांभास्त्वाहेजिनतेसंस्तवस्तावास्तामित्यन्वयः कर्तुंकिःसंस्तवस्तोत्रंसंस्तवः कथंनुतोचिंत्यमहिमाश्चचि
त्यनीयमाहात्म्यश्चिंतनाऽक्षश्चिंत्योनचिंत्यो अचिंत्योमहतोनावोमहिमाऽचिंत्योमहिमायस्यसबऽबुद्धिः आस्तांइतिषष्ठ्यंतनवतोनामा
पिनवतोनगंनियतिकर्तुंकिः हेदेवनवतस्तवनामापिश्रीपार्श्वस्यनिधानमपिनवतोनवांसमारात्रगंनिचिन्वंतिपांथनिरूपितहृष्टांतम
ास्तनिदाघेपयसरसोऽनिलेपिपांथनरान्पीणातीत्यन्वयः कर्तुंकिः प्रीणानीतिक्रियापदंकः कर्त्तानिलोवायुः प्रीणातिप्रीणयतीत्यादयतिकान्कर्मतापन्नान्तीव्रातपोपहतपांथजनान् तीव्रोयश्चात्मप्रस्तेनोपहतश्चाकुलीकृतोयेपांथजनास्तान्पथिगढं

कर्तुंस्तवंलसदसंख्यगुणाकरस्य बालोपिकिंनिजबाहुयुगंविततंत्य विस्तीर्णतांकथयतिस्वधियां सुराद्रेः न्यायागिनामपिनयांतियुणास्तवेशवक्तुंकथंभवतिनस्तवसंमदावकाशाः कालांतदेवमम।

तीर्थंपांथाश्चतेनजनाः कर्मधारयः तीर्थंश्रमापनयतीतितीर्थः कर्मधारयः तीर्थंनपेनोपहतास्तीर्थनपोपहतास्तुरुष
स्तीर्थनपोपहतपांथजनाश्चतेनपोपहतपांथजनास्तान्कर्मधारयोनिदाघेग्रीष्मेऽनिलः किलकृणःसरसः सरोजन।
लक्ष्मीकरएरिगतइतियावत्सहरसेनजलेनवर्त्ततेयःसबकुलादिः कस्यपद्मसरसः पद्मैकपलक्षिसरः पद्मसरस्तस्यमध्यद
लोपितत्पुरुषः आस्तामन्यच्चेत्यादुत्तीलंजलेपद्मसरसोऽनिलोपिपांथनरान्शीणातिहृष्णतोपहर्त्तात्यपिचमर्दस्य
एतावतायंइतिमत्तमहत्तार्घः ननुयस्यदेवस्यचिंतनेदूरेमतनंचेतसिधारणेचनक्रमेणफलंनस्यान्नन
देवेनस्तुतेनापिकिंनयेदित्याशंक्यकविस्तोतव्यजिनेऽस्यचिंतनेदूरेमतनंचेतसिधारणेचक्रमेणफलंस्तुतिपिपादयि
षुकाव्यमाह हृद्य॰ व्याख्या हेविभोत्वयिहाहर्त्तिनिजनोनिदाघेऽपिकर्मबंधः क्षीणोनश्चिलोभवतिकर्तुंयुक्तिः वृथि

सवतिहदवर्त्तिनिहृदयमध्यवर्त्तिनिमनिहृदिवर्त्तनइत्येवंशीलोहृदवर्त्तिनस्मिन्ननन्तपुरुषेजनोजीवस्यकर्मबंधोजायतइतेः महक
मार्गेणावक्रायपिउनान्योन्यागमस्वरूपाःबंधाःकर्मणोबंधाःकर्मबंधास्तत्पुरुषनिविडाअपिकृदाअपिकृणेनाचिरान्न
शिथिलाभवंतिअशिथिलाःशिथिलाभवंतिनिरुत्साहशिथिलाभवंतिनिर्विज्ञानंविहायशिथलाभवंतजनेउक्तमर्थंदृष्टांतेनद
र्शयंतिइवयथावनशिरखंडिनिमध्यभागंत्यक्त्वागतेमध्यवर्तनस्पुरुषेबंधाःगमनायबंधाशिथिलाभवंतिकर्त्तृकिंवनशिरखं
डिनिवनमध्येशिरखंडीपिछानिमत्यऽस्पेनिशिरखंडीवनस्यशिरखंडिवनशिरखंडीतस्मिन्ननन्तपुरुषेमध्यभागंमध्येलोपनो
पलक्षितोभागोमध्यभागोमध्यभागंस्तंनस्पुरुषेमध्यपदलोपीअर्घाचरनशाखिनोमध्यदेशंसमुपागतेसतिसत्व
रंचंदनकर्मस्पुजंगममयाःपुजंगमाःसचरायेषुपुजंगमयाबंधाःशाषाःसुकृदवेष्टकाइवयथाशिथिलाभवंतीति

माक्षिप्तकारितेयं जल्पंतिवानिजगिरांनन्तुपक्षिणोपि आस्तांमचिंत्यमहिमाजिनसंस्तवस्ते नामा
पिपाँतिनवतोनवतोजगंति तीव्रातपोपहतपांथजनानिदाघे लीणंतिपद्मसरसःसरसोनिलोपि

दमङ्गनाद्यार्घः ८ मुच्यंत्यारव्याहजिनेइत्यिबिंकिनेपिमहमारोडेरुपऽवद्यातेर्मनुजामुच्यंतएवेत्यन्वयः कर्मोक्तिःहजि
नेइजिनानामिंद्रोजिनेइसम्यमबोधनत्वयिभवति वाक्यतेपिहश्मात्रेपिमहमाद्यार्घरोद्रनयकरेरुपऽवद्यातेर्ब्रुवचनो
ब्रुजंतिःउपऽद्याणाद्यान्मन्पऽवद्याताःनिनैस्तत्पुरुषोमनुजानरासुच्यंतएवनव्यंतएवत्वयालोकितेब्रुजंत्युपऽवद्याताः
निमनुजानंत्यकानाशंतेजिनाबोऽत्रदृष्टांतमाहहृदयेशास्फुरितेतेजसिगोस्वामिनोदृष्टमात्रेपलायमानेचोरासुप
गावोयुष्मांतेइत्यन्वयाकर्मोक्तिःस्फुरितानतेजसिस्फुरितयत्कथंममयेस्फुरितेजगत्प्रकाशकतयाविस्फुरंततयाविनायस्प
मनस्मिन्स्फुरितंतेतेजोयस्यसस्फुरितेतेजोमस्मिन्नवर्त्तीहिगोस्वामिनिकिरणेनाधेरवोगावोस्वामिगोस्वामी तस्मिन्नन
न्तपुरुषोऽघचंगोस्वामिनिस्नुमियालगोदृष्टिव्यास्वामिगोस्वामीतस्मिन्ननंतपुरुषोअघवागोस्वामिनिगोपालेदृष्टमात्रेमपि

आलोकितमात्रेकेवलंदृष्टोदृष्टमात्रतस्मिन्मतीपकर्षेणपःलायमानेःदृष्टारातसबलवाहरिकलोकनयेननरपक्षिद्वेषोर
राशशीघ्रंक्षयधाधेनुप्रभृतयपशवोयुष्यंतेऽतिनवमदृन्नार्घः ९ वंतादेव्याख्याहेजिनबंकघंनविनाबंतारकोनवसानिस्रो
घःकर्त्तृक्तिःसंसारसागरान्नारयतीतिनिस्तारकस्तारयितीनवीनोसंसारिणांनवोविद्यतेयेषांतेनविनस्तेषांऽहनांकघंनव
सियद्यस्मान्नएवनविनाधोनसंसारोभुवनंतस्यहृदयेनचित्तेनोहरंतिकर्त्तृक्तिःयदिब्रुंप्राणिनिःस्वहृदयेनोद्यसेतर्हिबुंक
घंतारकोविधीयसेवहनीयस्यतारकब्रुंनस्यादितिनावाधोयधाःधवाघटतेऽयमर्थःकथंघटतेऽतिचेदुच्यतेनूनमेवदृनिर्यद्भ
लंनरतिकर्त्तृक्तिःनूनंनिश्चयेनएषमकलंलोकप्रत्यक्षोदृनिर्दंडऽतिनाम्नालोकप्रसिद्धोयकुलंनद्यादिनारंतरंनिकिलेति
मत्येमानुनावातूर्गेनस्यमरुतोवर्त्तनेऽतिशेकोऽतर्गनस्यदृतिमध्यगतस्यश्वंतर्गतोऽतगनोमरुतोवायोमानुनावःपत्नावोस्ति

कृवर्त्तिनिबंधेविनोशिथिलासवंति जंतोःकृणेननविडाअपिकर्मबंधाः मद्योकुजंगममयाइवमध्यभाग
मंत्यागातवनशिखंडिनिचंदनस्य मुच्यंतएवमनुजामहमाजिनेंद्रैःरोद्रैरुपऽवद्यातेस्तवियेक्षि

नबनदृतेश्रयमत्रोपनयोयधाहेनेसारकोवायुःशोष्यतेनघाचमप्यिनब्रुहृदयेगतोपितन्नारणान्नारकःशोष्यतेऽतिदृगमदृ
न्नार्घः १० अघरागद्वेषयोःमज्ञावेपरमार्थीकोदेवस्यस्तोतव्यानस्यादितिरागद्वेषमूलयोःकामक्रोधयोःक्षयंजिनेश्वरस्तव
स्तुतिपिपादयिषुस्तवंतरागद्वेषक्षयमभिप्रेतंजिनत्वेहेमानंचविवक्षुःकाव्येमंगलमादौसमिष्टदेवतानमस्कारात्मकमाद्यं
पिहनश्लोकमाहुराचार्याः कर्त्तृक्रियंयस्मिन्कंदर्पकामविषयेहरब्रह्मनयोपिहरहरिवरंचिप्रमुखाअपिदेवाहरःब्रह्मनेत्यर्थतो
हरब्रह्मनयोब्रुवीहिःहतप्रभावागतोनुभावाकामेनहराद्याःपिदेवाविजिताइत्यर्थोदत्तःब्रह्मादोयेषांतेदत्तब्रह्मादाब्रु
वीहिज्ञाताब्रह्मबुद्धेरहोनित्यादिसंबंधात् मोपिरतिपतिस्त्वयाक्षणेनदहपितःइत्यन्वयःकर्मोक्तिःमोपिविजितहराद्येन
कदेवोपिरतिःकामोरतेपतिरतिपतिस्तत्पुरुषस्त्वयाक्षमिनःक्षयेनानक्षणेनस्तोककालेनउक्तार्घःसमर्घनायदृष्टंतमा

हृदयजेनपद्मसाङ्गतनुजोविधापितापद्मसितिकर्दपदंकृतनुजइतिकर्मपदंकर्मोक्तिःअथशाकपार्थिवादिवोक्तिविडक्काघन
विशेषकघनमयादेयेनपद्मपानाद्येनकृतनुजोऽन्योऽकृतनुजतेइतिकृतनुजस्तत्पुरुषोविधापितानिर्वाणशापि
तात्रुद्राच्चाइतिलोकोक्तिर्डहरवाडवेनतद्पिकिंनपातंअपिडपातंकर्मोक्तिःनद्पिपयोऽहरवाडवेनोक्तवाडवाग्नि
नाऽहरशोषोवाड्वश्चऽहरवाऽवास्तनकर्मधारयःकिंनपातंकिंनजठरानगनानिंअपानंनद्पिपानमेवअग्निसमा
हरादिहेवाःपानायत्वाःकामोवाडवाग्निसदृशोनद्यादिपनयस्तुस्फुरत्कवाऽग्निरुद्रेकवाऽणश्चाभिदृसेन
दिवाकरेणपद्यमानोऽमोघवचःशक्त्यालिंगन्नेदोऽन्वायतःवीररागस्वरूपःसन्निधानाच्चवीतरागश्चापार्श्वनाथस्य
निःशंकटीकसूत्रेत्येकादेशात्तत्रार्थे ११ स्वामिण व्याख्या हेस्वामिनजतवस्त्वाश्रयन्नाहृदयेऽनल्पगरिमाणमपिवा

तेपिगोस्वामिन्निस्फुरितनेऊमिदृष्टमात्रेचिरोररेवापुपलावःप्रपलायमानैः बतारकोऽजिनकक्षं
सविनातएवव्रासुर्धैहिरुद्रायनेयऽनरतः यन्नाहतिसूरतियऽनोमेघनन मंतर्गतस्यमरुतःसकिला

दधानाग्रहोकघमनेलाघवेनजन्मोदधिनरतीत्यन्वयः कर्तुक्रियाहेस्वामिन्हेप्रभोजंतवोदेहिनस्तांसवेतात्रपन्नास्वामिन्नेनाश्रिताः
संतोऽङ्घ्रयेजिनमानसेऽग्रनल्पगरिमाणमपिस्फुरन्तंविबुधोऽपिमानपिगुरो सौवोगरिमानऽग्र्योनल्पोगरिमायत्रसोऽनल्प
गरिमातंबऽवीहिःवादधानाधरतोऽग्रहोऽग्रहेत्राश्चर्येमकर्मप्रतिपन्नेऽग्रतिलाघवेनालम्यापिसारस्यासावाहतिलघुत्वेनलघोर्नी।
वोलाघवमतिशयेनलाघवमतिलाघवतेन जन्मोदधिंतवसऽडमित्यघिजन्मोवादधिऽजन्मोदधिसंतस्तुकषोलघु।
श्रीघंतरंतियेमहांतंसारंवहंतिनेकघंसऽऽतरंति महांदाश्चर्यीमतन्यदिवामहतांप्रसावोहंतनचित्योक्तीतकर्तुक्रियेदिवा

प्रवामहतां जगत्त्रयप्रकृष्टानांप्रसावोमहात्म्यं स्तेऽनिनिश्चयेननचित्यचिंतनाहंचित्योनविचार्यो मनसामहतोमहात्मचित
पिंडनाश्राक्पतेबऽवाहितिबादशाहृत्तसावीर्यः १२ क्रोध०व्यासाहेविनोयद्विषायाप्रथमंक्रोधोनिरस्तश्त्यन्वयकर्मोक्तिःप्रथम

पूर्वंक्षयायदिक्रोधःक्रोधोनिरस्तमूलनोपिक्षिप्तसदाबतकर्मचोरोः कवंधस्ताःकर्मोक्तिः तदाबतेयमंत्रणेहेस्वामिन्त्रयेतिशेषःकर्म
शेराकर्मतस्कराःकर्माण्यिवचोराः कर्मचोराः कर्मधारयकिलेतिसंभावनायांकवमातिप्रश्नेश्वस्ताः व्यापादिताहननंतुक्रोधऊलचे
तसोनरस्यस्याक्षयायतुक्रोधंविनापिकर्मचेरानिहताश्त्येतत्कवंसंभाव्यतइत्यर्थेयदिवाग्रिशिरापिंडिमानीनीलफलाणिविपिना
निअम्रतत्रलोकेकिंनक्षोषतिस्यपित्तंशोषतिकर्तुक्रियेदिवाघमिशिरापिंडशीतलस्वभावापिंडिमानीमहत्वंडिमंनीलीशाक।
लाऊफलास्त्ररवोयत्रतानिनीलाऊफलायत्रनानिनीलाऊफलाणिबऊवीहिः विपिनानिवनानि अम्रतत्रास्मिन्लोकेविक्षेकिंनक्षोषति
किंनदहतिअपित्तहिमानिशीतस्वरूपाविवनानिदहत्येवअशेषंदहेमतन्दितिन्त्रयोदशमश्लोकार्थः १३ वा०व्याख्या हृजिनमहायोगिनो
हृदयांबुजकोशदेशेपरमात्मस्वरूपंचांमत्वेक्षयंनित्यक्षयः कर्तुयुक्तिः महानिरंतरंयोगिनोमुनयोयोगोविद्यतेयेषांतेयोगिनोः

नुनावः यस्मिन्हरप्रसृतयोपिहतप्रसावा सोपिक्षयंरतिपतेःक्षपितःक्षणेन विध्वंपितांऽकुतस्फ

हृदयांबुजकोशदेशेहृदयकमलकर्णिकामध्यदेशेहृयमेवांबुजंहृदयांबुजंकर्मधारयोहृदयांबुजस्यकोशेहृदयांबुज
कोशस्तत्पुरुषोहृदयांबुजकोशस्यदेशेहृदयांबुजकोशदेशस्तत्पुरुषस्तस्मिन्परमात्मरूपंपरमब्रह्ममयंपरमध्यान
दात्माचकर्मधारयः परमात्मेवरूपंयस्यसपरमात्मस्वरूपंतंब्रह्मज्ञादेरवेदिधंचोच्चैरुच्चैःक्षयंतिमार्ग्यंतिज्ञानचक्षुषाविलो
कयंतीत्यर्थेनचिंतिअन्येदिवाघनस्यनिर्मलरूपेरकम्मकर्णिकायाअन्यतपदंकिंसंनवेतिअपित्वनकर्तुयुक्तिः॥
यदिवाघवामनस्यधनस्यनामलरुचेर्विमलकांतेर्निर्मलरुचियस्यसनिर्मलरुचिस्तस्यबऊवीहिः एवंविधस्याऊस्यकम
लबीजस्यकर्णिकायाअन्यतपदस्थानकिंमसवंतिमलतीत्यवंशीलंसंनविन्नसंशक्नोक्रियाकर्णिकेवोक्तंस्यात्तानस्यात्मादितिन्ना
वोमानवदेशेदिपद्मस्यबीजमऊऽतिव्यपदिश्यतेजनेरितिमहाकविनापितथेवोक्तंब्रह्मपिमकलकर्मकलानाघकटीनतज्ञाव

स्वरूपः सतोनिर्मलश्चारुरूपश्चाप्तिश्चतस्त्वापियोगिहृदयाब्जोन्नापरंस्थानंसवेदितिचत्रैदर्शाहृत्वार्थ १४ अथजिन
स्मध्यातारोपिजिनमदृशाएवजायतेऽत्यतजिनमहात्म्यप्रतिपादयन्कामन्त्रयमाह ध्या० व्याख्याहेजिनत्रातवतोध्याना
दनविनोदहंविहायपरमात्मदृशीरूपेणब्रजतीत्यन्वयः कर्त्तृक्रियाजिनानामीशोजिनत्रास्तस्मबोधनहेजिनमनवतस्तव।
ध्याना ऋापावसचनः प्राणिनोसवोविद्यतेयेषांतेन विनोदहंशरीरंविहायत्यक्वापरमात्मदृशांपरमब्रह्मावस्थांपरमश्चावो
त्माचपरमात्माकर्मधारयः परमात्मतोदृशांपरमदृशांतांतस्यरुषः रूपेणरूपाद्ब्रजंतिप्राप्नुवंतिहृष्टांतमन्त्राहऽवयधातो
ब्रानतो ऽयलसावमयास्यलोकधातुनेदाश्चामीकरब्रमचिरादब्रजंतिकर्त्तृक्रियाः तीव्रानलात्प्रबलाग्नियोगाततीव्रश्चा
मावतलस्यतीव्रानलस्तस्मात्कर्मधारयः उपलालावंपाषणब्रजयलस्यनावजपलसावस्तंतस्यरुषोऽपास्यपरिताप

ऽःपयसांधियेनं पीतंनकिंतदपिऽर्घरवाडवेन स्वामिन्ननल्पगरिमाणमपिप्रपन्ना स्त्वांजंतवःक

लोकेऽजगतिधत्तुनेदाः धत्तुतांपाषमिदाः पाषाणविशेषाधत्तुनोनेदाधत्तुनेदास्तस्यरुषः चामीकरब्रंवर्णंचामीकरश्चना
बश्चामीकरब्रंतत्रचिरात्तरूपांतब्रंतिप्राप्नुवंतीतिपंचदशाहृत्वार्धि १५ अंतर व्याख्याहेजिनयस्मात्तर्मध्यस्थानवेवि
नाव्यमेधायेकमोक्षितदपिशरीरंब्रेकवन्नामयंमेऽतिकर्त्तृक्रियाः तदेवस्थानंतवनामयिब्रनयुक्तमितिनाबोऽष्टाविग्रहे
शष्टनशरीरंखंदंचप्रोच्यतेऽतिविग्रहशष्टस्यग्रंथतोविचित्पस्तिकारः शरीरस्यास्रुक्तांविग्रहेशष्टबलेनपरिहरन्नाह अ
घमध्यविवर्त्तिनएतत्कूपंचर्त्तनेऽतिनेणोघः कर्त्तृक्रियाः अघेतिअघबाह्योविरोधिनोमध्यनविवर्त्ततएवंशीलोमध्यवि
वर्त्तमध्यस्थनुनयपङ्कुत्वोमध्येविवर्त्तनेऽत्येवंशीलोमध्यविवर्त्तीतस्यतत्पुरुषोहिनिश्चयेनएतद्रूपमाणंस्वरूपंस्वना ५
वोस्तिएतकिंमित्यीदृयद्विग्रहमयंमंमहाब्रुनावामहाव्रतावामहीब्रुनावोऽयेषांतेमहाब्रु नावावब्रुव्रीहिमध्यस्थाब्रुनाः

पत्रामयंतिउपत्रामयंतिकर्त्तृक्रियाः पङ्कुपात्रदिहतामांहिमध्यविवर्त्तिनोसुदंप्रत्रामनंसुक्तमेवनासुक्तंहेजिनब्रतपिचनत्वद्दृयंदृय।
मध्यविवर्त्तिविवर्त्तेमांतत्सवापिमध्यविवर्त्तिनएस्वरूपंसुक्तंमेवऽतविग्रहेशरीरंत्रामयमितीमयमिनुनात्रायमेऽत्पत्रचपत्पा।
हीरार्घेबुधसुधब्रुब्रुक्षनब्रजनशतिमरूणास्त्रेणनिषदीदात्मनेपदंनब्रध्यातोःकर्घपूम्पानुब्रुच्यतेलरूणस्त्रेकेवलस्पनश्च
ध्यातोणिगंतस्योपादानादिहेतुणिगंतान्नाश्रोःऽतनणिब्रेआत्मनेपदंनविष्यतिनघघानब्रपतिशरीरंतन्नब्रपतन्नवाः श्र
युब्रुपतेऽतिनात्रायतीशरीरंनात्रायतस्वश्युसुकेऽतिनवेशरीरंन्नात्रायस्पेश्मनश्नोहितोयणिमंगंसस्योब्रयपदिब्राद्
त्ममपदंअघनाश्रुकर्वंतीतिनामधातोणिजिनात्रायंतिशरीरास्त्रब्रास्तानूनात्रायतस्वश्युसुकेऽतिनवेःशरीरंन्नया
श्रोऽतिनामधातोणियुतांतस्योब्रयपदिब्रादात्मनेपदंमितिनायुक्तमितिशेऽङ्गाहृत्वाहः १६ आत्माण व्याख्या हेजिनेऽ

यघर्मदोकदूयेदधानाऽजन्मोदधिंलघुतरंत्यतिलाघवेन चिंत्योनदंतमहतांयदिवाप्रभावः क्रोध।
स्त्वयायदिविभोप्रघमंनिरस्ता ध्दस्तास्तदाबतकघंकिलकर्मचोरा स्तोषत्मुत्रयदिवान्नशरीरभाजा

एमात्माचदृऽनेदबुध्याऽहमनोधिनेधातोऽनवस्त्रोबोऽनवतीस्पन्नयः कर्त्तृक्रियाः जिनानामिशेजिनेऽस्तत्पुरुषस्त।
स्पमबोधनंहेजिनेऽचदृऽनेदबुध्याचदृऽनेदबुध्याचदेकबुद्धानविद्यतेऽनेदोयस्यसाःसानेदाबहुव्रीहिः अनेदाचा
सौबुद्धिश्चानेदबुद्धिः कर्मधारयस्ततोऽनेदबुद्धिस्वदृनेदबुद्धिस्तयातत्पुरुषश्चयंस्वमेवेहनत्पुरुषात्मानंजीवदृहज
गतिमनाषिजिः पठितैमनाषाबुद्धिर्विद्यतेयेषांतेमनाषिणस्तैर्घातिः मनुब्रवस्त्वनावस्वशमानमहिमाऽनवस्त्वनावो ८
एस्पसबहुव्रीहिर्नपठितेऽचमर्घदृष्टांतेनहृदयतिपानोयमपिअमृतमित्यनुचिंत्यमानंकिनोविषविकारमथाकरो
तिऋपिबकरोत्मेवतिकर्त्तृक्रियाः पानोयमपिजलमपिअमृतपायसमित्येवमनुचिंत्यमानंध्यायमानंमनुब्रचिंत्यंत
ब्रनुचिंत्यमानतत्पुरुषानामेतिप्रसिद्धार्घकिंनोनिषेधार्घविषविकारमेथाकरोविषस्योविकारोविषविकारस्तंतु

मुखोऽपाकरोतिनिरस्यतिश्चपित्तजलमप्यऽहतबुध्याध्यायमानंविषविकारमपाकरोतियतोहिकेवलंपित्तेनध्यानंसर्वादि
विषापहारायस्याकिंपुनः पानायमहतनयाश्चेनध्यानेनध्यायमानमितिसप्तदशार्द्धं ॥१७ श्यामेण व्याख्या देवित्तोपरा
वादिनोपित्तमेवदिननमसंहरिहरादेयोधिन्नत्रपनुःसंतानिशोषःकर्त्तुमुक्तिःहेनेनःपरवादिनोपित्तामनास्वनोर्थो
:परतिर्द्विकाश्चपिवादिनोविद्यतेयस्यातेवादिनोःपरवादिनश्चपरवादिनकर्मधारयस्यामववीतनमसंगतपापंगनत
मोपुणवावातमतमित्यर्थोवातनमोयस्यसमवातनमाःस्तबकुवीहिःहरिहरादिधियाविष्णुरुद्रादिबुध्याहरिश्चहरश्च
हरिहरौकर्मधारयोहरिहरादेयोनेहरिहरादेयोबकुवीहिःहरिहरादानाधीहरिहरादिधास्तयानत्पुरुषोनूनं
निश्चयेनघपन्नाश्चाश्रिनावर्त्तनेवामेववानरागंपरेपित्तादिनोऽन्यदेवबुध्याश्चाराधयंतःसंतात्यर्थः उक्तार्द्धसमर्थना

कं नाडुमाणिविपिनानिकिंहिमानी वांडोगिनोऽङ्गिनमुदापरमात्मरूपं मन्वेषयंतिकदयांबु
जकोशादेहो पूतस्यनिर्मलरुचेर्महिवाकिमन्यदक्षस्यमंसविपदंनखकर्णिकायां ध्यानाङ्गिने

यदृष्टांतमुपदिशति हेइश्वरेतिनोपित्तंशोषःकाश्चकामलिनिविविधवर्णविपर्ययेणकिंनोयदृष्टेऽपित्तगृदृष्टेइतिकर्मोक्तिहेइश्वे
शिनोपिश्वलोपित्तारवःकंबुकाचकाचकामलिनिश्चरोगवज्रिःकाश्चकामलोविद्यतेयस्यातेकाचकामलिनस्तेविविधव
र्णविपर्ययेणविविधाश्चतेवर्णाश्चविविधवर्णाःकर्मधारयोविविधवर्णानांविपर्ययोविविधवर्णविपर्ययस्तत्पुरुषोस्तन
पानादिनानावर्णविपर्यासेनकिंनोदृष्टेऽपित्तचक्षुरोगिनिहरिद्वल्पोपित्तारवपानोयमित्यादिबुद्धौवक्ष्यतेइत्यष्टादश
वृत्तार्द्धं १८ धर्म्मेणव्याख्याहेजिनधर्मोपदेशसमयोतसंधानुलावान्नरुप्यतेकोलवतीत्यन्वयःकर्त्तुर्यक्तिं धर्म्मोप
देशसमये धर्मदेशनाक्षणेधर्म्मस्योपदेशेधर्मोपदेशस्तत्पुरुषोधर्मपदेशस्यसमयोधर्मोपदेशसमयस्तत्पुरु
षस्तस्मिन् तेतवसनिधानुलावात् सविधंसमीपंतस्यानुलावाप्रलावतस्मात्सविधस्यानुलावःसविधीनुलाव

स्तत्पुरुषस्तस्मात् तरुरपिदृक्षोप्यक्षचेतनोप्यशोकोलवतिदृक्षोदिनाम्नाशोकस्मात् जनोलव्यलोकोव्यक्षचेतन
स्वास्तादूरेतिष्ठतुकोर्थोजनस्तलोकःसाकवर्जितोनवत्वेवनवस्तुनावादित्यर्थःउक्तमर्थंदृष्टांतेनसमर्थयति वाघवा
दिनपतावन्यक्षतेजावलोकसमोहारुहोपिवोधंकिंनोपयातिश्चपित्तपयातिकर्त्तुंकिः वाघ्रवादिनपतोसूर्यादि
नस्यपतिर्दिनपतिस्तत्पुरुषस्तस्मिन् अस्फुरतनदितेसतीजीवलोकःसकलविश्वप्राणिगणोजीवरुपलक्षितोलोको
जीवलोकोमध्यपदलोपीतत्पुरुषोसमहारुहोपिसमहारुहैर्वचस्यतिनिवर्त्तीतयःससमहारुहाबकुवीहिः विबोध
नकिंतोपयातिश्चपित्तसूर्यादियेपित्तसंकोचादिलक्षणंनिद्रामपहायवनस्पतयोऽन्यप्राणिगणइवविबोधंगछं
तित्येकानविशतिनमदृत्तार्द्धः १९ चित्रंव्याख्याहेविभोएतच्चित्रमाश्चर्यंवर्त्ततइतिशेषः नदवादसरपुष्पदृष्टिरवि
र्नोनवनोनदिनेक्षणेनदेहंविहायपरमात्मदृशांपुंक्षंतिनोजनालंडपलाशलोचनंपाम्यलोकंचामाकरश्चंमचिरा
दिवेधाउनेदो १५ श्रुतःमहैवंडिंनेयम्पविनोव्यमंत्रं सत्वेकवंतदपिनोयमेवाराधनक्रमंप्रमथमश्रविवो
धायवाडःसुरवदृत्तमेवकथंविघ्नकर्यतीत्यन्वयःकर्त्तुंकिं सुरसुष्पदृष्टिः सुरसुक्तकुसुमदृष्टिः पुष्पाणांदृष्टिपुष्पदृ
ष्टिस्तत्पुरुषःसुरांणांपुष्पदृष्टिःसुरपुष्पदृष्टिस्तत्पुरुषोऽविरलानिरंतरोनविरलाऽविरलातत्पुरुषोवाडसुरवदृं
तमेवाधोसुरवविटमेवयधास्यात्तथाश्रवाडसुरवमवाडसुरवंदृंतंयत्रतत्तबकुवीहिः अवातिस्मयमधोवा
चकंविघ्नकर्मसंतानगगनाऽभोगछंतीत्यर्थोयदिवाहसुनिशाचक्षोचरसुमनसांनंबंधनानि अधोवगछंतीत्यन्वयःक
र्त्तुंयक्तिः म्रियमाणयदिवाऽधवाहसुनिशासुनिनामीशोसुनीशस्तस्यसंबोधनंहेऽक्षोचरनवविषयेतवागोचरस्त्वंऽक्षोवरस
सुरषस्तस्मिन्समनसानकचित्तानोदवानावासहृमनोयपांतसुमनसोबकुवीहिः समपांसनिश्चयेनबंधनानिबंधा
मेहायंतरबंधनानि निगडादिवाम्यबंधनानिचाधोवगछंतिअधस्तादवयांतिनशमुपयांतीतियावघुष्पाण्यपिदिसु।

मनमः प्रोच्यंतेतामंवबधनीनिबिटानिन्नदयेधीमुखानिस्फारितवायुक्रमधामुखवर्तनेपुष्पदृष्टियतनेसुमनेघतनश
दस्त्रीलिंगाबकुवचनांत स्त्रेतिविशतितमदृत्तार्धः 20 स्वामी० व्याख्या स्त्रत्रयन्त्रछाद्यावपिगाम्पा दृवितनोयत्नवग
नीरहृदयोदधिमंत्रवायोगिरःपीयूषतोमसुदीरयंति श्रोतारइत्यध्याहृत्यतइत्यन्वयः कर्त्तृकिःमसुदीरयंतीतिक्रियाप
देकेकर्त्तारः श्रोतारःसुसुदीरयंतिवदंति कांक्रमंजापन्नांयोषूषतोः ममतत्वंपीयंसम्पत्तावः पीयूषतोतोकस्मागिरावा
चोगिरःकथंन्तायाःगीनीरहृदयोदधिमंत्रवायोगीनीरहृदयमेवोदधिरूदयोदधिकर्मधारयो गीनीरश्चासाहृदया
दधिश्चागीनीरहृदयोदधिकर्मधारयो गीनीरहृदयोदधेःमंत्रवोयस्याःसागीनीरहृदयोदधिमंत्रोवात्स्याबकुवादिः
कस्मतव कथंयत तस्मानेवदंति नास्मानेइत्यन्वयंयोयूषमसुऽमंत्रवंस्मातगिरोपाहृदया दुत्पन्नेत्यर्थः श्रोतारोहित

स्त्रिनोहि यद्विग्रहंममंयतिमहानुभावाः १६ आत्मामनोधिनिरोधंवहतेदधुर्या ध्यातोक्तिनैर्इवतोहृमवस्त्रना
वः पानीयमेष्पमृतमित्यंत्रचिंतमानं किंनामनोविषविकारमपाकरोति १७ त्वामेववीततमसंपरवादिनोपिनूनं

।वगिरममृततयायत्कथंयांति तस्मानेयुक्तमितिनावो यतोत्रव्याः परममंमदमंगनाऽजस्तरम्यप्जरामरत्वंतोधीद्वादृशंती
त्यत्रयकर्त्तृक्रियतोयस्माद्वतोतव्याः कर्णांजलिभिर्निस्सोगिरमितियदत्रयमध्याहार्यस्त्रीत्वानीपीयपरममंमदमंगना
ऽः प्रकृष्टप्रमोदमंयोगवंतः परमश्चीमोमंमदश्चपरममंमदंकर्मधारयपरममंमदस्यमंगाः परममंमदमंगास्तत्पुरुषः
परममंमदमंगनाऽनीतिपरममंमदमंगनाजः स्तत्पुरुषः कथंतरमापितरूणमपि स्त्रजरामरत्वंजरामरंरहितत्वंज
राचमराश्चजरामरोद्वंद्वेनविद्यतेजरामरोयेषांतेऽजरामराबकुवादिः स्त्रजमराणां नावो जरामरत्वंतऽत्रतंतिप्राप्नु, 9
वंतियद्यमृतपानं जरामरत्वंप्राप्यतेतद्या तवववचनश्रवणेप्यजरामरत्वंप्राप्यतेऽतस्तववागःमृतमेवेतिश्रोतारोऽक्रमे
वऽत्यंतीत्येकविंशतितमदृत्तार्धः 21 स्वामि० व्याख्या हेस्वामिन्नहंमवंमन्य एवंमन्यावयामि मुच्चयः सुरवामरोधीः सु

रस्मवनम्पममुत्पंतंतोवदंतीत्यन्वयः कर्त्तृक्रिः सुरचामरौघाःस्त्रमरवालव्यजनममृहाः सुराणांचामरीणितत्पुरुषः सुरचामरा
णांमेघाः सुराचामरोद्यास्तत्पुरुषस्तवाग्रतः सुरकरधृतचामरश्रेणयः मुचयः पवित्रानिर्मलावासुदुरं स्त्रतिशयेनऽत्रयंथा।
म्पादेवमवनम्पाधानवाऽवनमनपूर्वमवनम्पतत्पुरुषः ममुत्पतंतमम्मगद्धंनिःनिर्गच्छंतः मनोवदंतिज्ञापयंतिःकिंनदित्याह तेन
राऽस्मिन्मुनिपुंगवायनतिविदधतेइत्यन्वयः कर्त्तृक्रिः मुनिपुंगवायमुनिपुंगवस्यजिनेशयतियावत् मुनिपुंगवोमुनिपुं
गवस्तत्पुरुषस्तस्मै नतिश्चणामविदधतेनऽकुर्वंतीतिहृत्यर्थः तेनराजनेमुहृद्भावाः खलुऽर्धगतयोनघनिकर्त्तृक्रिः तेनराज
नाऽजनेनिश्चयेनमुहृद्भावोविमुहृद्वेनमाः मनःमुहृन्नावोयेषांतेमुहृद्भावाः बकुवादिः खलुव्याकालंकारोऽर्धगतयः ऽर्ध
मिहिलक्षणागतिर्येषांतेऽर्धगतयोबकुवादिः रस्मऽत्रवेतिशेषोयमपिमुहृद्भावाधवलश्चभावाः मनोनश्चाऽर्धगतय

र्द्विनोहरिहरादिधियोऽपन्नाः किंकाचकामलिनिरीक्ष्यसितंपित्तरदा नोगृह्णंतेविविधवर्णविपर्ययेण धर्म्मेण
देशममयेमविधानुभावा। दोस्मोजनोनवेतिनेतरूपेणोकः ऋक्षऋक्षेहिनपतोममहीरूहोपि किंवाविनोधर्मु

ऽत्रेवर्गतयोऽस्तमहेऽर्धऽशेधकारोवकाराक्रांतोविज्ञेयोयऽकंराशऽत्रेहऽर्धऽशोवकारस्तानितिद्वाविंशतितमदृत्तार्ध
22 श्यामंव्याख्या हेपुरुषोत्तमाग्रामंगनारंगिरिमुज्ज्वलहेमरत्नसिंहासनस्थंहिदत्नत्रयंडानस्थामालोकयेतीत्य
न्वयः कर्त्तृक्रिः श्यामः श्यामश्चाऽवेकर्षेश्यामंऽकुलवर्त्मकविसमयेनीलऽकुलयोरेक्यानीलवर्णंगनारंगिरमधारस्थाहंगं
नारागीर्यस्यमगनारंगास्तवबकुवादिः ऽकुलहेमरत्नसिंहासनस्थंहीप्यमानस्वर्णीमाश्चरत्नसिंहासनस्थितं देमवरत्ना।
निचदेमरत्नानिचेऽर्धेदेमरत्नानासिंहासनंतत्पुरुषः ऽकुलचनहेमरत्नसिंहासनंवोऽकुलहेमरत्नसिंहासनं कर्मधारय
ऽकुलहेमरत्नसिंहासनेतिष्ठतीतिवऽकुलहेमरत्नसिंहासनस्थस्तत्पुरुषो नव्यस्त्रिषंडिनोनव्यमयूराःस्त्रिषंडाःपिच्छानिवि
द्यतेयेषांतेस्त्रिषंडिनोनव्याश्चतेस्त्रिषंडिनोनव्यस्त्रिषंडिनकर्मधारयः 23 ऽकुलरत्नमध्यस्थुःविद्यामालोकयतीकिंमिवेत्या

तज्ञानादिमाग्रन्थिगामिन इत्यर्थो निऊस्पदृष्टिनिऊदृष्टदृष्टिसत्पुरुषो निऊदृष्टादृष्टो लग्नानिऊदृष्टिलग्नास्नानयान्नारयमियत्या
रयमियत्यातंप्रापयमिहिनिश्चितंपार्थिवनियम्यसनस्मवेतदयुक्तमस्तित्यन्वयः कन्नुक्ति एतदनंतरोक्तवप्पार्थिवनिय-
म्यदृष्टिम्नाः स्वामीपार्थिवो नितरांपातीनिपृत्सुत्पुरुषयोर्थिवश्चामोनियश्चपार्थिवनिपः कर्मधारयः पार्थिवान्नपानानितरां
पीतीतिपार्थिवनिपइतिबातस्यणवंविधस्यमंतावद्विद्यमानस्य मुक्तेरित्यमन्त्रमेनावना वेविश्वाधिपद्यातपदृङ्गीवनिकोर्यपो
लनाच्चपार्थिवो नियश्चरमन् दृष्टलग्नात्सुमतोयन्नारयमि तद्युक्तमेव ऋत्यापियपार्थिवोमृन्मयोपिघटस्मा विकारःपार्थि
वोनिपोघटस्मात् समुद्रस्यमलनोपरिस्थितबुद्धतया विपराङ्मुखोपिऋनिमुखोपिनिऊदृष्टादृष्टलग्नात् ऊलग्नाङ्गाद
यरोनागो घटस्मानिऊदृष्टदृष्टलग्नान्नरंनियन्नारयतितदयुक्तमेवहेविनोइदंचित्रमाश्चर्यवन्नतेइतिशेषः इदंकियन्वंकर्म

नारान्वितोविकरंरयंविहितोधिकारः मुक्ताकुलापकलितोच्चमितातपत्र व्याजात्रिधाधृतमनुक्षवमस्फुपतः
स्वेनप्रपूरितजगत्त्रयएवदित्सन् ग्रालत्रयेणनिगवन्नितिविश्वसो दिव्यस्रजोक्तिनेनमन्त्रिणाधिपाना मुक्तज्ञ

(कीर्तिश्चतापयशसामिवसंचयेन ... न मालिकाहेमरजतैः त्रिविनिर्मितेन ॥)

विपाकश्चन्योमात्यत्रयः कर्मसुक्तिः वंकिलरुणः कर्मविपाकश्चन्यः कर्मणांज्ञानावरणादीनामष्टानांविपाक फलोदयश्चनश्चन्या
रहितः कर्मणांविपाकः कर्मविपाकस्तत्पुरुषः कर्मविपाकेनश्चन्यः कर्मविपाकश्चन्यस्तत्पुरुषोघटस्तु कर्मविपाकश्चन्योना
स्तिक्रियतेकर्मविशेषणयाकोग्निनाविपाकंकर्मस्यविपाकश्चकर्मविपाकोबंधः कर्मविपाकानांश्चन्योंकर्मविपाकश्चन्य
इतिदंचित्रमितिकोनस्त्रिग्नान्नमहर्त्तार्घः २७ अथविरोधालंकारगाह्निनम्याचित्यस्वरूपतात्याऊयन्नाहः विश्वंव्याप्यात्मा
हेऊनपालकवेविश्वेश्वरोपिऊयतोमि कर्तृसुक्तिः ऊनानपालयतीतिऊनपालस्तत्पुरुषोऊनापालणवऊनपालकस्तस्यसं
बोधनंहेऊनपालकवेविश्वेश्वरोपिऊगत्स्वाम्यपिविश्वस्यविश्वरोविश्वस्वरिस्तत्पुरुषः इयंतोदरिडोवर्त्तमेत्रपित्राद्यादि
रोधोगम्पतेयोविश्वश्वरकवेदरिडइतिच्यक्तंविरोधोद्भावनंविरोधपरिहारस्तवडःखनगम्पतेऊनघातइतिडुग्रेमंसारस्तस्मा

तकोर्घादेःऊनपालकदेलोकरक्षकऊनोडुगतेः संसारादित्यर्घयद्यानानानपातीतिऊनपस्तत्पुरुषः तस्यसंबोधनंहेऊनप
मलकऊनोतिमिश्रलकश्चणकंतलोडुयतोदरिडोरहितइत्यर्घोहेत्वानांनरकेत्रानामहेत्रश्चलकेडुगतोलकेडुगतिस्तत्पुरुषः
एवंविधोवर्त्तमेदंईशंकिंवात्वंश्चक्ररपक्तिरण्यतिपिरमिकर्तृसुक्तिःवाधत्वाकिमितिक्तोक्तिरापिडश्रीयार्थइतिनाश्चङ्क
रस्त्वनावोपिश्चङ्करणाश्चङ्करतिर्यत्रमवऊवाहिःश्चलिपिलिपिरहितानविद्यतेलिपिर्यत्रसालिपिवऊवाहिःश्चपिशाश्चङ्गापिवि
रोधोगम्पतेयघायोऽङ्करश्चङ्कतिःस्यात्सोऽलिपिकंघस्मादितिविरोधाश्चविरोधपरिहारमाहनविद्यतेङ्करःपतनंयस्मात्साङ्करावऊ
वाहिःश्चङ्कराश्चङ्कतिर्यस्मोलिपिरितिनविरोधस्तद्यापऽज्ञानवत्यपिऽश्चङ्करश्चङ्कतिर्बऊवाहिःसोङ्कुरतद्यादपतनस्वानावएवं
विधस्त्वमलिपिनविद्यतेलिपिकर्ममलंमयायस्मात्ऽ६॥ त्वयिमदेवविश्वविकाशहेतुज्ञानकश्चिदेवस्फरतात्यन्वयः कर्त्त

रत्नरचितानेपिमालिवंधान् पादौम्रयंनिनवतोयहिवापरत्र व्रजंगमक्रमनमोनरमनएव चेनाश्रजन्म
जलधेर्विपराङ्मुखोपि यत्तीरयत्यक्रमतोनिजेष्टलग्नान् युक्तंहिपार्थिवनपस्यज्ञानस्तवैव चित्रंविलोयद

युक्तिःस्फुरतानिक्रियापदंकिंकश्चज्ञानकर्त्रंतेविश्वविकाशहेतुःजगत्त्रयकारोकरणेविश्वविकामेविश्वस्यविकाशोविश्ववि
श्वविकाशःतत्पुरुषःविश्वविकाशेहेतुर्विश्वविकाशहेतुस्तत्पुरुषः कस्मिन्नयिकिंविशिष्टेवयिअज्ञानवतिअज्ञानम।
मस्मात्तीत्यज्ञानवान्नतस्मिन्नकर्त्रंकश्चिदेवकश्चमवाक्षापिशाश्चाहिरोधोगम्पतेयो ज्ञानवान्स्यात्तस्मिन्ज्ञानंकश्चस्फरता
तिविरोधाविरोधपरिहारस्त्वेवंवयिज्ञानंस्फरतीत्यन्वयः कर्मयुक्तिः वयिकिंऊर्वतिअवतिरक्षतिकान्कर्मतापन्नान्
ज्ञानस्फरवेनज्ञानंनातिज्ञानज्ञाश्चाज्ञास्तत्पुरुषस्तानेतिविशिनष्टमहत्तार्घः ३० अथश्लेजिनस्यामवज्ञाऊर्वतमाजिनेविफ
लोन्नसातिपोमेवानार्घयस्मादित्यनकमयहज्ञानस्वकश्चनत्रयेणज्ञापयन्नाह पाश्चा० व्याख्या देनाथत्रावनकर्मवेनश्च।
ग्रारंभस्तवनंनामियानिरनामिरोधादुद्भावनंनातीत्यन्वयः कर्मकेतिकर्मपदंरक्षामीतिकर्मपदंसवेनमाये

ORIENTAL

तस्मात्वमनेनिफलोद्यमोहेवानिष्फलेमक्कोस्त्रीपानमृगयादिषुपापेविषादोवश्येनेऽत्यनेकार्घचत्वारिंशन्नामाहार्यश्चपुना
मोक्षेपुनाहिपविद्वत्कवीनेकचत्वारिंशन्नामहत्ताघैः ४१ यद्यप व्याख्या देनाघ्नवदंक्रिमरोरुहाणांमंतनिमंचिंतायाःनक्के।।
फलंकिमपियद्यन्तात्मचयः कर्त्तुंक्रिः वहुरणकमलानांसरसीरुहंतीतिमरोरुहाणिनत्पुरुषः स्वंक्रयणंवमरोरुहाणि।
स्वंक्रिमरोरुहाणिकर्मधारयः नवतोऽक्रिमरोरुहाणिनत्पुरुषस्तेषांमंवेधिन्याः संततचिंतायाः संततमंचिंतानेनाऽपरा।
परत्वयेनसंचिंतायाः संचयंतीनायामनन्तमंचिंतामंतनीमंचिंतानत्पुरुषस्तस्यामंतनःसंचिंतायाइतिपावेवुनिरंतरा
कनायामंतनंमंचिंतामंतनमंचिंतानत्पुरुषस्तस्याश्चवंविधायाःनक्केःफलंकिमपियद्यतिनदितिनहेदेरणएवुनेन

मिं देवेऽद्यदिदानिविलवसुमारं मेमारतारकविनोकेवनाधिनोघ त्रोयस्वदेवेकमणा
हृदमोक्षेनाहिःमोदंनमेघनयद्व्यमनाबुरान्नोः यएंस्तिनोघनवदंक्रिमरोरुहाणां नक्केः

वांतरेपिचचदेकत्रारणस्यमेचमेवस्वामिन्याऽत्यचयाकर्त्तुंक्रिः देत्रारणत्रारणाऽत्रारणस्तस्यमंबोधनं त्रचनुवनेऽह
लोकेनचांतरेपिपरत्रवेपिएकस्माज्जीवादन्योनवोनवांतरंतस्मिन्नत्रार्थेः त्राध्याहार्यश्चदेकस्यत्रारणस्यएकंचनस्मरणं
वएकत्रारणंकर्मधारयः चमेदकत्रारणायस्यमचदेकत्रारणावकुंडाहिंसस्पेवंतिधास्यमेममचमेवस्वामिन्याएतदेवा
हमीदेइतिचचात्रिंशन्नामहत्ताघैः ४२ त्रथकंचिंतवोएवंमंदापूर्वस्वनामवंजयन्नाह इच्छेजनयव्याख्या देक्रिनेऽइत्क्रिं।
इच्छेविधिवदेनव्यातवमंस्तवंरचयंतीत्यन्वयः कर्त्तुंक्रिः देक्रिनेऽक्रिनानामिप्रोक्रिनेऽस्तस्यमंबोधनंतत्पुरुषादेविनोदे
स्वामिन्इच्छेचक्रिप्रकारेणविधिवद्विधिपूर्वकंयेनमानव्यजनास्तवमंस्तवंस्तोत्रंरचयंतिनिकुर्वंतिकिंलक्षणानव्याः

समाहितधियःसमाहिताएकाग्रेणसमाधिमतीधीर्यषांतेबहुव्रीहिः पुनःकिंविशिष्टाजनव्याः मांडलिकमत्पुलककंचुकितांग
नागाः मांडानिश्चिद्रायेत्रमंतत्रमंतपुलकाश्चात्रमंतपुलकाःकंचुकिनःकंचुकोद्भानएषामितिकंचुकिताःकंचुकेस्विविशिष्टा
त्रंगनागात्रारीरप्रदेशायेषांतेत्रमंतत्रमंतपुलकाश्चात्रमंतपुलकाश्चात्रमंतपुलकाकर्मधारयः मांडात्रमंतपुलकमत्पुल।
काश्चमांडात्रमत्पुलकाः कर्मधारयः कंचुकोद्भानएषामितिकंचुकिताःत्रंगस्यनागात्रंगनागास्तत्पुरुषः मांडात्रमत्पुलके
कंचुकिनांगाः मांडात्रमत्पुलककंचुकितास्तत्पुरुषः मांडात्रमत्पुलककंचुकितात्रंगनागायषांतेबहुव्रीहिःपुनःकिंविशि।
ष्टानव्याइविंवनिर्मलमुखांबुजबधलक्ष्मीः तवनवतांविंबचच्चंद्रमलेऽवदात्रंगादियत्रप्रतिविंबंदितिविंबनिर्मलमुखांबु

फलंकिमपिमनंतमंचिंतायाः वंमेवदेकत्रारणम्प्रोरणएंस्या स्वामिन्मेमेवक्रुवनेत्रसंतानेरपि
इच्छेममाहितधियोविधिवत्क्रिनेऽ मांडोत्रमत्पुलककंचुकितांगनागाः वंविंवनिर्मला

नंतक्रकमलंतत्रवहुलक्ष्मीवहुवेधानिवेशीतद्वालक्ष्मीशोभयकारांतोप्यस्तिलक्रुलक्ष्मीरत्यकमित्यःनिधीनकोत्रवच
नांतविंवमुप्रतिविंवेस्यान्मंविंवेविंवंकाफलेऽत्यनेकार्घमुखमंवाबुजंकर्मधारयः विंववन्निर्मलंतत्पुरुषः विंवनिर्म
लंचतन्मुखांबुजंचतिंवनिर्मलमुखांबुजंकर्मधारयस्तंवविंवनिर्मलमुखांबुजंत्वंविंवनिर्मलमुखांबुजंतत्पुरुषस्तुंविंवनि
र्मलमुखांबुजंत्वंविंवनिर्मलमुखांबुजंवहुलक्ष्मोस्तंवहुधाहिरितित्रिंचत्वारिंशन्नामहत्ताघैः ४३ जनव्याख्या यस्तवमो
त्रंरचयतितंकिफलंप्राप्नुवंत्याहेदेजननयनकुमदचंद्रतेचिरान्मरुप्रपद्यप्रपद्यप्रपद्यांतत्यन्वयःकर्त्तुंक्रिःदेजननयन
कुमदचंद्रलोकनाचनकुवलयविधोःजनानांनयनानिजननयनानितत्पुरुषोजननयनास्तंवकुमुदानिजननयनकुमु

दानिकर्मधारयोजननयनकमुदचंद्रस्तम्पमंबोधनंतस्तुमः तेनव्याश्चिरात्कृतेनमोक्षंश्रयंत
तज्ञान १ दर्शनि २ कस्व३वीर्यध चतुष्टयक्षणमिद्धिप्रपद्यते यावंतो किंकवानुक्ता३नुभूयका: कर्मनापन्ना: स्वर्गमपद:
स्वर्गम्यदेवलोकस्यमंपदोविन्नतय: स्वर्गमपदस्तस्तुमः तस्ताकिंलक्षणा: स्वर्गमपद प्रत्यास्वरासुकर्षणाहाप्यमाना: उकर्ष
णनास्वरा३त्यास्वरास्तस्तुमः किंलक्षणा: तेकिंलक्षणा विगलितमलनिचया विगलितो विगतोमलस्यपापस्यनिचय:
समूहोयासां स्तेमलस्यनिचयास्तस्तुमः विगलितोमलनिचयोयेभ्यस्ते विगलितमलनिचया: किंविशिष्टा:
यामित्यनेकार्थैर्जिननयनकमुदचंद्रेतिविशेषणं वहतास्तोत्रकर्तृकविनाहिस्तामभयेश्रीगुरुहृदयदाहिस्तरिणा।

मुखाब्जबद्धलक्ष्मा येमस्तवंतवविनोदयंतिनव्या जिननयनकमुदचंद्र घनास्वरास्वर्गमं
दाकका तिविगलितमलनिचया श्चिरान्मोक्षंप्रयांत इतिश्रीकल्याणमंदिर

दस्तंकमुदचंदेतिस्पंस्वनामाज्ञापितइष्टंश्रुतस्तोत्रे मदाकविश्रीसिद्धसेनदिवाकरविरचितवान्स्याय: घनि
इतमंत्रामंत्रावंतेनेनघाविधास्यायानावान्नानिहिता: स्वयमस्माभिस्तेगुणाधमादादितिश्रुतस्तवेत्रिचत्वारिंशत्क १
वेषुवसंततिलकाछंदसाचकृतंवेदरत्नानावसंततिलकानजाजोगइतिज्ञानकोवेश्रयंत्रिंदश तत्रकृतमप्पद।
लक्ष्मेतस्मगणागोपेनावतिनेहविषयेन: षष्ठोयंचनलघुवाश्रयमऽहंनियतमार्यायां १ षष्ठेहितोयलात्परकेत्रेसु १६
रवलाचमयदिपदनियमचरमेऽर्धेपंचमकेनस्माद्दिनवतिषष्ठोलइतिश्रुत्वाविज्ञानमहत्तार्द्ध ४४ श्रामनपाणानतो
गणपद्मबंधनीगाद्दकछंदरमहारमणाद्दवाणारव्यातिंजगदुरमितिप्रविनोदधान मस्माकहारविजयान्निधमस्तिरस्तान्

तत्पदेवरगुणमणिगणरोहणाद्रिधराधरापदे मोक्षनमक्रनयज्ञामोविजयतेविजयसेनसूरिवरा: २ गातिरियंचा
चक्रचूडामणय: श्रीमंमज्ञातिचंद्रनामान: विद्यागुरुदेवोबुधा विनयंनाकमलविजयाख्यगणी श्रीगुरुगुणप्रसाद।
नोनयनबाणरसचंद्रे १६५२ प्रतिनेवर्षेरचितावृत्तिरियंकनककुशलेन ध प्रत्यक्षरगणनयावृत्तौ संख्यानवि।
धतेसंजातासप्तशतानुष्टुब्लोकानामिहमंगलग्रंथाग्रं ७५० स्तवनवृत्तीग्रंथाग्र७२७॥ ॥संवत१७१२वर्षेलिखि

स्तोत्रमंपूर्णमिदं॥ ॥शुभंभवतु॥ ॥कल्याणमस्तु॥ ॥श्रेयोस्तु॥संवत१७१२वर्षेमाहवदि७दिने
लिखितंपंडितश्रीपद्मश्रीश्रीजनविजयगणिनशिष्यगणिरत्नविजयेनपठनार्थं॥ श्रेयोस्तु॥ श्री॥ श्री॥श्री

तंपंडितश्रीपद्मश्रीश्रीजनविजयगणिनशिष्यगणिरत्नविजयेन॥पठनार्थं॥ ॥शुभंभवतु॥ कल्याणमस्तु॥ श्रेयोस्तु श्री॥

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017